

Այսպէս Կերիման Խան կ'ըլլայ Գեւսպան։ Իսկ
Նախանձու Վեզիրը զբեթէ երկու տարի յառաջ
իւր ժամանակաւոր կեանքը կը կարե

Աշխարհիս գլխաւոր լեզուները:

Ըստ տուրքագլու հաշուաց՝ աշխարհին վրայ հիմյու 99 միլին հազի Անդըլերէն կը խօսի, որոնք կը թափանի Մթե Բժիշտակին, ձեռի. Անդըլերէ, Եպրուտաս, Ճամայքիս, Ցօթթառն, Բարեկաւոյ շամին, Աւարաբաս, Վանակեմնասատ, Դիր-Անդէնու եւ Արեւելքան Հնդկաստան: Իրը 75 միլին հազի կը խօսի Գերմանիէնք, այսպէս Գերմանիա, Հելլեստափ, Աւստրիա, Հանգարեան եւ Թրանսլի- վանիա, Թուուստատ, Հարս, եւ Հարսա: Սմերին (այս ինքնի Աւարիիս) եւ Լա Բյաթ այս Երկիրները, եւ այլն, Անդիի, Աւարաբան եւ Արեւելքան Հնդկաստան: 65 միլին հազի կը խօսի Սպաներէն, այսպէս Սպանիա, Գուաչա, Եպրուչի, Հարսա: Սմերիկայի հասարակակետութիւնը, Մանիին եւ այլն: Միլին 50 միլին հազի Գաղղրէն կը խօսի, որոնք կը թափանի Պաղպաղա, Խեզքիս, Հեռեւտիս, Գա- նասա, Գայզի եւ Նաեւ Տեղական, Ամերիկան, Արեւ- ելքան Ասիս եւ Երգուա աստիճանին:

Մեղուառ ունի ի ենաւարտանական Աշխանկայթի իւնչ։
Սեղուան իւր խայթոցին թղյն, որ քը մարդուն
կը կուսուի, Թայն խայթած վրաց մէջ չէ հնուուր, այլ
առան, ինչպէս նոր քննութիւններ կը ցործընեն, գե
գործած է նոր մեղքը աւասական ննենս։ Ենթա մեղքը
թօսուն համուքի, (ինսէնց մեղքը շարար շնէնուրվ)՝
քիչ մ' տոքը մեղքը խօսենը կը սկի: Նաև կը
տեսնենք որ հետո, Ամերիկայի անկայթոց մերա-
սն քիչ է ու կը համբարձ ան զի այս մեղքն
առանց ըրբուաթթուի անմիջապէս կ'ասականի:

Հոկտեմբերական մասնալ:

Ուկեարու Մ. Հոյ (Հօէ) արագատափի մասմըց
գտնվն ամերիկացի թերթի քր. մէջ կը ծանուազն՝
թէ և տա հեռու չէ այս ժամանակն՝ յորուս ապա-
րութեան մէկան մասմըն պիտի յանդրէ գ-
արագադպյու եւ աժանագպյու լուսանկարակն մա-
սմըւը Առ. այ պէտք է լուսրի կամ գրի թթի բար-
ելու շարուած երեսէն, որուս ընականութիւնը շարելու
էլեկտրական մէկնայ պիտի գործածուի, Հասա-
պակ ապագրուած օրինակ մ'առնւու եւ անկէ լու-
սանկարակն մխտակն պատկեն մը յառաջ բե-
նակել Այս ժխտական պատկեն սայսի պէտք է
գննել, որ էլեկտրական լուսութեան կամ լուսա-
նկարագն տապարութիւնն ելլէ լուսանկարի թղթ-
ոյն վրայ, որ անսպաս զարսրէ մ'արագ արագ
յառաջ գայ: Այս կերպուն մէկ մաներերորդի մէջ
100, աւան մէկ ժաման մէջ 36,000 օրինակ կնայ
ապահի: Բայց մինչեւ որ հօս հանինք, կան ընա-
կանապէս նախ կատարելագործ ելլու մանր մանր ի-
րաւուրդ: Խնայ պէտք է նաև լուսանկարի ըստ բաւա-
կանի աժան թուղթը հնարքը: Թէ այս պիտի յա-
նդրէ մեզ պինափի գժուաբին չ'երեւար, եթէ է
միտ գննենք, որ հմայ գրեթէ է ամէն առարկայից,
այդ իսկ շանութիւնու մաներերորդի մէջ լուս-
նկար կնայ առնենք: Եւ նույն կրուս պատգամութեան
մասմըն այժմն պարմանալի ապագութիւնն, որ 50
տարիէ վեր այսպահ կատարելագործուած է, կնայ
զեղէ ապահուցնել, թէ արդիս իսկ լուսանկա-
րակն մասմըն այս յաղթութեան հանդիսաւու-
ափի պահեաւ:

ԳԱՎԱԳՐԻԿԱՆ ՏԵՍԱՆԻՇՔԻՆ

Ապրի ամսուան մէջ զատկական հանգստեան օրեան անդամակիր բաթեալ ակցիոնեատիւն նորություններու փական էին, որոյ տէղութեանց զարդարական զորութեան մասն իսր տութեան կը տիրէ: Միայն անուան քոչէն օրեան զարմակած մէ հանդիպաց, ու դժվար կհսուած նույսպիս շնունդուու խաղաղութեան վեճակ վրուի: Կիր բարպարագան ինըն բավարակ անհանդանուն անհնանդանուն հայութեան քառածին:

Աւատրու Ապրիլ 26ին շեն Դամէնը վկ Կատարեց
Բարձրասահմա Ալպիկիս աղբերքին՝ զուաց ընդհանուր
սպառապետին զիսուրախան ծավայթինան Վաթման-
մկին աղթիւն։ Այս այն ծնորսի սպառապետն է, ու
իրեն ուղի աղբանի աղջին Կառուցու Ալպիկիս Ալ-
փենին զիւցավնին։ Դուսդոճայի յաշթանական անհա-
նացող առնուն տիգեժան ստորածոց մէջ, եւ յաշալ
եւ իրաւ ալակից աղուտեցի սպառապետին հոտպու-
աշաւամաց փառաց մեծապէս մանակցեցն։ Այս

ռովանդակ Աւտորիա Վեհափառ Կայսրությ պահանջ մինչ չեն ցախանք կիրարութան են մորգութան մնածութան արածան աղքանակը պարունան, և ինքնույթ յժր-կիր նորին ակեր տարբնիոց քաջամարթնեւ և աղքան-տարութ: Համեմ եւս չեն կնայա անսուրբը մուզ իւր եւ մօծուրանա եւ երականաց ցախունու շայտանեաց այսպիսի նախու եւ Տարպանան ծրիւ աղքարտան թշնակ դր վարժանակն աղքան, որ ոչ մաս աստ այլ եւ բովանդակ տիեզերն ոչ չ յարգեաւ: Աւելուն յանկնեաւ պրու կ ճանդինան անեւ պարապանին եւ կա փառ եւ աստղութիւն, եւ կ փափարին եւս որ իւր անծ ու անոն ըլլա Երբուխո խաղաղութեան զրաբանաներու մին:

Գերմանիա Ապրիլի մէջ երկու Նշանաւոր դէպք հանդիպեցաւ. մէջ մը Բրուսիոյ խորհրդանշոց մէջ եկեղեցական-քաղաքական օրինաց ընդունվելին, երկորոշ Ընեպէլ զաղղիացի ոստիկանին բանտարկութիւն:

Խաչես արդէն ծանութեած էր, Բրուխյ կա-
պավորիթը Հռոմու զարդար քանալապահական վարչու-
թեան նաև մասանի գք ցանկու. այս պատճառակ
կաթողիկեա բժիշտունէց կատարեալ ազատութեան
տարե նամար Մայիսի օրինա մատորուններ առ զնենի
որորով վեցորդանիմ Քաջան հենան ծծեականա-
նակաց Նոր օրէնքներ առաջարկեց, որոն իւշ ինչ
յաւերանքներ ընդունուեան. Ամսոյ Ձին սոյն
օրէնքներ Պատամասուր սենեկին չափացան, ուր
ըսկանապէս որորականներու ոմանք եւ ազատ-
ութեան պահանջանակ իշխան ծանր տարե, տաշնենի ա-
շխուտ թէ մեն եւ որորականա համար ապահով
ազատութեաններ կուգան. իսկ միւսներ թէ չուպա-
րանասապատի թիվ տալ որ Երիտրիա նեղուն զորքու-
մշակուու լույս, եւ անոր ազգութեանը զարցնեն ի-
նք պացին զամանմաց և ու բարպահական խոն-
միթարան հանձնամէ: Առ ապակութեանց վեց Քա-
յուն իշխան ու իւլու հանաւան ճամախուութեանը պա-
պատահանց, որոցից քանի մը նաև յայտ թիվուն-

զոր ունի բողքական և կեղծվոյն Գուլսմբ Թագաւորը:...
Ես, Կըսէ, մեր Կաթողիկեայ Տայբնակիցները
մշտանեւ բնաբարենու Տպանց Տամաւիթ չեմ, անոր

Կը ինչդեմ ոք սոյն օքէնքներն ընդունիք:,,

Նայալութին եւ կաթողիկեայ քրիստոնէց եօթե չեր
խօսսա Պեղանոր հեծանու: Միանալանս ցուցներու
համար թէ բասնեն յանձնէն աստ եւ, բացայս
զրուց, ո եթէ նորդնալուն աս օթնա Աչ փորի
և իւր փոխութիւն անէ, ինըն համարականը կր տայ:

Սպարհ 255 նոր ուղարկություն բուեմ մօճառուս
առաւելութեան անթիւնն ափառութեան ընդունութեան:

— Անձնի բացից Ենապէւ անձն Կաղողի սուժ-
կան Ապրու զերս նոյն բարքի երածուուց կայս-
րանին մէջ զերմանցի բարքաններէ կը բանտար-
կոր եւ նոկր ՄԵ կը հաւորէ: Այս լուր Գաղտիքի-
ն եւ նոյն ինչ բավական նորպա նորուց: Եւ ամէնցն
երկիրն մէջ էն, թէ արարան պասարազն նոխու մըն-
է այս արարան: Սակայն այդ կերպին թէ ոգոնքներ-
ըն բասական հանգարուած թէ եւ ինչոր զեսապ-
աւական մէշառութեան լուծ կ'ուզն: Միշին իմաս-
տիթէ որո շինուածաւ անձն առարկանի բար-
տարկման պատճառը, որ յուսաւ թէ պաշտօնա-

Կան դաստիարակած մտմբու կը անալուցնէ. միայն աւասականոր կ կզաք կարութիւն, թէ Տեսպէտ ու տիկիսին մանակցութիւնն՝ Ազատ զարգացն մտութեան աղօտ արած գրողութեանց, պատման եղած ըլլայ այս պետակի գրողուն. *

Ապօրի ամուսան Ցաւելուածին մէջ ծանուցած էիր Ներքըշանկի Ազգաբան Կաթողիկոսին Աթենային մասին ենթակ. այս կը ածնուղանմէր թէ Աստվածապատի Տղունակ Եթու ոյն ամսոյ 14նի ողացառը Պարսի կը ասամի: Ճեմէտ փաշայէն ասաբան արդարաթան պաշտամանի բարձր պաշտամակալ մը շղթան կ'ողոյա զինոր դիմացաւուրելու: Խոնակ բաշտի Եկեղեցականը եւ աշուականը խոնովն ընդ առաջ Աթոռին եւ Ներքըշանկի Կաթողիկոսին բարձր աշխարհի կը մատութեն: Աստվածապատի Տղունակ Եթու սկզբ ճարաբար պահած Կ'ողոյա Վեհափառ Սուլցանը իւր իւր խորի յարգանին մատութենի: Վեհափառ Սուլցան Ներքըշանկի Կաթողիկոսին իւր յատկա ողջին ասաբանն եւոքը ծանուցանել կու տայ, թէ մօն օրենք զինոր Նախանական ունկալութեան մորունմատի արարածին: Պատաժն կ'ողոյ Աստվածապատի Հանուոր Եթու Քեռա Կաթողիկոսարան Կ'որթաք, փայքի մը կ'ողոյ հանուք, եւ Նախանական կ'ենթան թիվալու որդիւնան ատօքի կը մատուցան եւ Վեհափառ Սուլցանին անզին կ'նասաց համար ալօթն կու տայ: Աչօր ըւն իւր Բարձրապատի Ամափա փառա Աստվածապատի Կ'ողոյա, որ սան Ասմանաւու Սափրի փառա Արարաքն զործոց պաշտօնեայն գոտունուզ երկարատեւ տեսաթիւք կ'ընեն: Այս պահան Կ'ոնայի եւս երկու փառանաւուն Սուլցան Բահանապատասխան տուու Պիտի Թ. Բ շրանչանին մօն շրման: Նոյնպէտէ կ'ըստաց տոյն բարձր շրանչանը Ծիրու փառաշ Արպադարանին պաշտօնեն և Խոնակի պահ Վեհափառ Սուլցանին մեծականին: Գագէցան Ցաւու ամսութեան Ա. Գրիգոր Սնիք շրմանին մօն շրման, Խոհակ և Զիմու պէտի Աթոռ Բ. շրանչանը Սնիքու ասաբան, իսկ Փիլիք Էքսիստին Ս. Գրիգոր Սնիք շրանչանին պահ.

ՀՐԱՑԱՐՈՒԹԵ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՑՈՒ ԽՄԲԱԴԻՐ
Հ. ԹԱՓՈԽԵԼ Վ. ՊԱՌԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ · ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՑԳԱՐԱՆ · (W. HEINRICH)